

รวิวรรณ เทพธรณี : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านหนองหญ้างาม หมู่ที่ 1 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.รังสรรค์ พาลพ่าย, 125 หน้า

การติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านหนองหญ้างาม มีวัตถุประสงค์ในการประเมิน คือ

1. เพื่อทราบว่า กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหญ้างาม หมู่ที่ 1 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

1.1 หมู่บ้านหนองหญ้างาม มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อการลงทุนในการพัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ และสวัสดิภาพที่ดีของประชาชนในหมู่บ้าน

1.2 ประชาชนในหมู่บ้านหนองหญ้างาม มีความสามารถในการร่วมกันบริหารและจัดการกองทุนฯ

1.3 เกิดกระบวนการพึ่งพาตนเองในหมู่บ้าน ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ปัญหา, เสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน

1.4 เกิดการยกระดับความเป็นอยู่และเกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในหมู่บ้านหนองหญ้างาม

2. เพื่อทราบถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้านซึ่งเป็นปัจจัยด้านบวกที่ช่วยส่งเสริมและปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน ว่ามีปัจจัยใดบ้าง

โดยมีวิธีการในการดำเนินการคือ ใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเฉพาะกรณี มีพื้นที่ศึกษา คือ หมู่บ้านหนองหญ้างาม หมู่ที่ 1 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แนวคิดและรูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) จากนั้นเริ่มทำการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม มีวิธีการเก็บข้อมูลจากข้อมูลมือสอง, การสังเกต, การสัมภาษณ์, การสอบถาม และการจัดเวทีประชาคม โดยใช้แบบรายงานต่างๆเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบแยกข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณและการจัดกลุ่มข้อมูล แยกประเภทให้ตรงกับประเด็น

ที่ต้องการประเมิน เมื่อได้ข้อมูลที่ตรงตามประเด็นที่ต้องการแล้ว ทำการสรุปความ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วทำการนำเสนอผลการประเมินโครงการในรูปแบบสารนิพนธ์

จากการประเมิน โครงการกองทุนของหมู่บ้านหนองหญ้างาม มีผลการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

โดยภาพรวมของการบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากการที่รัฐบาลมีนโยบายกองทุนหมู่บ้าน จัดสรรให้หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท โดยหมู่บ้านหนองหญ้างามมีการจัดตั้งกองทุนตามนโยบายดังกล่าว เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2544 มีการเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ ซึ่งมีคณะกรรมการกองทุน ที่ได้รับเลือกตั้งจากชาวบ้านเป็นแกนนำในการดำเนินการ จนกระทั่งมีความพร้อมเพียงพอที่จะได้รับการจัดสรรเงินกองทุนจำนวน 1 ล้านบาท โดยหมู่บ้านหนองหญ้างามได้รับเงินโอน เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2544 จากนั้นทำการปล่อยเงินกู้ตามโครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ รวมปล่อยเงินกู้ทั้งสิ้น 41 ราย และ 2 กลุ่มองค์กร เป็นเงินรวม 970,000 บาท และกันไว้เป็นเงินฉุกเฉิน 30,000 บาท โดยกองทุนฯ จะทำการรับชำระหนี้เป็นรายปี โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 บาทต่อปี และข้อกำหนดอื่นๆ ให้เป็นไปตามระเบียบกองทุนฯ

เมื่อผู้กู้เงินจากกองทุนฯ ได้นำเงินที่กู้ไปลงทุนทำกิจการและประกอบอาชีพแล้วพบว่า ผลจากการทำธุรกิจ คือผู้กู้มีรายได้เพิ่มเติมจากผลกำไรที่ขายผลผลิต อีกทั้งผลผลิตบางส่วนที่ได้ยังเก็บไว้ใช้ในครอบครัว สำหรับผู้กู้ที่ประสบผลสำเร็จในธุรกิจ ก็จะได้รับการยกย่องเป็นตัวอย่าง เมื่อมีผู้มาศึกษาดูงาน ทำให้ผู้กู้มีชื่อเสียง เกิดความพอใจและภูมิใจในธุรกิจที่ทำ รวมไปถึงการดำเนินกิจการกองทุนหมู่บ้านหนองหญ้างามได้รับความร่วมมืออย่างดีจากชาวบ้านและคณะกรรมการ จนส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านหนองหญ้างามมีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการจัดการบริหารเงินกู้ให้เกิดดอกผล เพื่อนำมาพัฒนาหมู่บ้าน ส่งผลให้หมู่บ้านมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ เพราะชาวบ้านมีการประกอบอาชีพทุกครัวเรือน มีการรวมกลุ่มของบรรดาเกษตรกร อีกทั้งยังได้รับการส่งเสริมเงินทุนจากกองทุนต่างๆ ที่มีอยู่ภายในหมู่บ้าน และจากการที่กองทุนหมู่บ้านประสบผลสำเร็จนี้เอง ทำให้ท้องถิ่นเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ เพราะมีการมาศึกษาดูงานจากท้องถิ่นอื่นๆ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของแต่ละท้องถิ่น ทำให้ชุมชนอื่นรู้จักผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของหมู่บ้านหนองหญ้างาม เป็นการขยายตลาดผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านให้กว้างขวางขึ้นอีกทางหนึ่ง

สำนักวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....